

Оценяване на учениците от начален етап чрез стандартизирани тестове по проект „Традиционни пролетни празници в Европа“

Когато човек чуе думата оценяване, първата асоциация, която изплува в ума му най-често, е училище. Но оценяването е много по-обширно като дейност. В ежедневието си ние постоянно оценяваме нещо или някого - поведението на колегите, приятелите си, хората, които ни заобикалят всеки ден, та дори и непознати хора в градския транспорт и начина, по който са облечени. И по пътя на логиката ние също сме обект на оценяване от другите всеки ден.

Всеки човек интерпретира по различен начин определението за оценяване, но в повечето случаи представата за него не припокрива действителния обхват на тази дейност. Ако хората, които работят, трябва да се оценяват за резултатите им на работното място, то за учениците знанията са основното, за което те получават оценка.

Оценяването е метод, чрез който се установяват текущите знания на учащия се. Проверката на текущите знания означава, че тези знания постоянно се променят. Това е причината, поради която постиженията на учащите се трябва да се проверяват периодично. Чрез тестовете по проект „Традиционни пролетни празници в Европа“ се цели да се установят знанията на учениците по темата и да се проследи надграждането им по време на изпълнението на проекта. Тестовете за начален етап са предназначени да измерят как учениците са овладели материала за пролетните празници и какви знания и умения имат. Изготвени са тестове за входно, междинно и изходно ниво. Оценка, която всяко дете получава, се сравняват с „нормите,“ постигнати от децата от българските училища в Будапеща, Париж и Дъблин, които полагат същия тест по същото време. Именно това означава „стандартизиран“, те представят резултатите на ученика в сравнение с другите ученици.

Според английския тълковен речник “TEST” означава “изпитване или изпробване (на нещо), за да се определи неговото качество, стойност, състав и т.н.

Понятие тест е многозначно - с него се обозначава проверка, изпитване, проба, изследване, метод в педагогиката и психологията, в медицината и спорта.

В образованието тест означава измерване на знанията, уменията, чувствата, интелигентността или способностите на индивид или група.

Тестът е инструмент за измерване и оценка.

Отношението към тестовете е двузначно. От една страна, използването им е почти „задължително“ и се разчита на тях за предсказване на поведението на хората, за съставянето на профили от личностни особености и т.н. От друга страна, са налице и свидетелства за пълното им отричане.

Разгледан в един по-тесен смисъл, тестът е научен метод за изследване на определени качества, способности и знания на личността, който се провежда при спазване на определени условия, има конкретна и научно обоснована цел, създава се според утвърдени изисквания, а резултатите се оценяват числово и се сравняват с предварително създадени норми. Следователно не всяко изпитване и проба е тест, но всеки тест е свързан със спазване на значителни изисквания. Всеки тест се състои от серия въпроси, чрез които се проверява равнището и степента на изпълнение на изискванията на обучаемия в определена област. В зависимост от целите на теста, характера на изследваната област, възрастовите особености на обучаемите и вида на използваните задачи техният брой за даден тест може да варира в твърде широки граници (от 5-10 до 50-100, а в някои случаи повече). Не може предварително да се каже кой тип тест е най-добър. Решение може да се вземе единствено съобразно целите, потребностите и съществуващите условия.

Тестът съдържа тестови задачи:

Задачи със свободен отговор (отворени)

- Задачи с кратък отговор
- Задачи с разширен отговор

Особености

- “Лесно” се подготвят, трудно се оценяват

- Нужна е подробна инструкция за проверка
- Субективност при проверяването

Задачи с избираем отговор

Особености:

- Трудно се пишат, лесно се администрират и обработват
- Правилният отговор може да се налучка

Брой на възможностите за отговор – от 3 до 5

Разработване на тестови задачи

- Разработването на тестовите задачи става въз основа на предварително определени и конкретизирани цели и задачи, постигането на които ще се диагностицира с тест.

- Въпросите и задачите в тест трябва да съответстват по съдържание и по форма на възрастовите психофизиологически особености на тестираните лица, за които те са предназначени. Това изисква от авторите на тестовите задачи не само отлично познаване на учебното съдържание, висока езикова култура, но и вътрешен, дълбоко личностен усет за начина на изразяване, за „тона“ на задачата, за създавания емоционален фон. Ето защо се казва, че създаването, писането на тестови задачи е както творческа дейност, така и изкуство.

- Необходимо е да се осигури възможно по-голямо разнообразие във формата, структурата и езиковото представяне на отделните въпроси и задачи, за да се преодолеят моменти на скука, нежелание за работа от тестираните, както и тяхното недостатъчно сериозно и положително отношение към теста като диагностичен метод. Точно поради това значение на формата на тестовите задачи в теорията и практиката са разработени различни възможности.

- Въпросите и задачите трябва да покриват от съдържателна гледна точка всички страни и равнища на учебното съдържание, за диагностиката на което се създава тестът. Това изискване се удовлетворява сравнително лесно, ако преди това определените за постигане цели се операционализират с помощта на съответни подходи и методи.

- Формулирането на отделните въпроси и задачи трябва да бъде безупречно от езикова, стилистична и съдържателна гледна точка, да бъдат оформени технически и полиграфски възможно на най-високо естетическо равнище, за да привличат и визуално.

Чрез тестовете по проект „Традиционни пролетни празници в Европа” се цели да се установят знанията на учениците по темата и да се проследи надграждането им по време на изпълнението на проекта.

Тестът е така направен, че измерването става при едни и същи стандартизирани условия

Тестът се състои от тестови задачи, чиито отговори се изразяват с числа (брой точки).

Подходяща комбинация от точките по отделните задачи дава **тестов бал**.

Тестът измерва:

- Знания – факти, понятия, принципи, процедури (алгоритми)
- Умения, свързани с прилагането на знания, извършването на някаква дейност, постигането на определена цел .
- Знанията и уменията са основни компоненти на всеки познавателен конструкт

Тестът съдържа тестови задачи:

Задачи със свободен отговор (отворени)

- Задачи с кратък отговор
- Задачи с разширен отговор

Особености

- “Лесно” се подготвят, трудно се оценяват
- Нужна е подробна инструкция за проверка
- Субективност при проверяването

Задачи с избираем отговор

Особености:

- Трудно се пишат, лесно се администрат и обработват
- Правилният отговор може да се налучка

Брой на възможностите за отговор – от 3 до 5

Тестова спецификация

- Ясно поставени измерителни цели:
  - По отношение на учебното съдържание
  - По отношение на познавателните равнища
- Определяне структурата на теста:
  - Продължителност
  - Формата на задачите
  - Начин на оценяване

Поставените задачи в теста за начален етап по проекта „Пролетни празници и обичай“ са свързани с проследяване на придобитите знания за българските пролетни празници, както и развиване на умения у учениците да ги прилагат в различни задачи. Знанията им непрекъснато се променят, затова проверки за постиженията се правят през определени периоди от време, което дава възможност на преподавателя да определи текущото ниво, междинното ниво и изходното ниво на усвоените знания от учениците в първи - четвърти клас. Всеки ученик попълва теста в рамките на 40 минути.

Задачите в теста са:

С избираем отговор с три възможности за отговор, от които един е верният;

С избираем отговор:

1.1. с въпроси за съпоставяне (свързване) ,

1.2. с въпроси за допълване ,

1.3. с въпроси с кратък отговор,

1.4. с текстове за попълване на празни места .

В теста за изходно ниво задачите са 11 на брой.

Общ брой точки от теста 20 точки.

Тестовите са съобразени с нивото на знания и компетентности на учениците от I –IV клас.

Точките се превръщат в оценка по следната скала:

Скала за приравняване на точките в оценки:

от 0 до 6 точки	слаб 2,00
7 точки	среден 3,00
8 точки	среден 3,25
9 точки	добър 3,50

10 точки	добър 3,75
11 точки	добър 4
12 точки	добър 4,25
13 точки	много добър 4,50
14 точки	много добър 4,75
15 точки	много добър 5,00
16 точки	много добър 5,25
17 точки	отличен 5,50
18 точки	отличен, 5,75
19 точки	отличен 6,00
20 точки	отличен 6,00

Изготвил: Маг.**Емилия Пейчева**, начален учител
БСОУ "Д-р П. Берон", гр. Прага